

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

OPĆINE DRVAR

ZA 2008.GODINU

Broj:-46/09

Sarajevo, juli 2009. godine

**MENADŽMENTU
OPĆINE DRVAR****NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE*****Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja općine **Drvar** za 2008. godinu (bilansa stanja na dan 31.12.2008. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju Budžeta za godinu koja završava na taj dan) te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost menadžmenta

Načelnik općine je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Načelnik je također odgovoran za usklađenost poslovanja općine sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima danim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Ured za reviziju institucija u F BiH prvi put vrši reviziju općine Drvar i ne iskazujemo mišljenje na početna stanja na dan 01.01.2008. godine.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. U Općini nije uspostavljena sveobuhvatna evidencija stalnih sredstava zbog čega su u 2008. godini u Bilansu stanja manje iskazana stalna sredstva za 1.084.625 KM, a što se odnosi na ulaganja u nabavku stalnih sredstava i rekonstrukciju i investiciono održavanje.*
- 2. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost sredstava i izvora sredstava iz razloga što popis stalnih sredstava nije izvršen u skladu sa važećim propisima, niti je izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem (tačka 3.7. Izvještaja).*

3. *Nije izvršeno knjigovodstveno evidentiranje obračuna plaće za decembar mjesec za 2008.godinu u iznosu od 66.300 KM, što utiče na rashode i iskazivanje finansijskog rezultata (tačka 3.4.1. Izvještaja).*
4. *Nije vršena uplata poreza i doprinosa na isplaćene plaće u skladu sa Zakonom o porezima i doprinosima na plaće (tačka 3.6. Izvještaja).*
5. *Nisu uplaćivani pripadajući porezi na isplate po ugovoru o djelu i isplate za privremene i povremene poslove u skladu sa zakonskim propisima, niti je vršeno izvještavanje po obavljenim poslovima za sklopljene ugovore o djelu (tačka 3.4.2. Izvještaja).*
6. *Nije obezbijedeno dosljedno provođenje odredbi Zakona o javnim nabavkama kod zimskog održavanja puteva, prevoza đaka, održavanja automobila, nabavke goriva, održavanja zgrada (tačka 3.8. Izvještaja).*

Mišljenje

Po našem mišljenju finansijski izvještaji, zbog navedenog u prethodnom pasusu, po svim bitnim pitanjima, ne prikazuju stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2008. godine, rezultat poslovanja i izvršenja Budžeta općine Drvar, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje općine Drvar tokom 2008. godine, zbog napomena navedenih u tačkama 1., 2., 3., 4, 5. i 6. prethodnog pasusa, nije bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 03.07.2009. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1	UVOD	1
2	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
2.1	Rezime	1
3	NALAZI I PREPORUKE	2
3.1	Sistem internih kontrola	2
3.2	Budžet za 2008. godinu	3
3.3	Prihodi	3
3.3.1	Porezni prihodi	3
3.3.2	Neporezni prihodi	3
3.3.3	Tekuće potpore (grantovi)	4
3.4	Tekući rashodi	4
3.4.1	Bruto plaće i naknade.....	4
3.4.2	Naknade troškova zaposlenih.....	4
3.4.3	Izdaci za materijal i usluge	5
3.4.4	Tekući grantovi	5
3.5	Potraživanja	5
3.6	Obaveze i razgraničenja	6
3.7	Stalna sredstva	6
3.8	Finansijski rezultat	7
3.9	Javne nabavke	7
4	KOMENTAR	7
	PRILOG BR. 1	1
	Izvršenje budžeta općine Drvar na dan 31.12.2008. godine	1

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
OPĆINE DRVAR
za 2008. godinu

1 UVOD

U skladu sa članom VI Ustava F BiH, Ustavom Hercegbosanskog kantona i kantonalnim zakonodavstvom, te članom 13. Zakona o principima lokalne samouprave u F BiH uspostavljena je jedinica lokalne samouprave općina Drvar, koja ima Općinsko vijeće kao organ odlučivanja kojeg čini 19 vijećnika i načelnika kao izvršni organ. Ovi organi izabrani su u skladu sa važećim propisima na period od 4 godine, a njihove nadležnosti su propisane Zakonom o principima lokalne samouprave u F BiH i Statutom Općine. Općinsko vijeće je na sjednici održanoj 27.11.2007. godine, donijelo Statut općine koji je usklađen sa Zakonom o principima lokalne samouprave.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji uređena je unutrašnja organizacija i način rada općinskih službi kao i djelokrug rada, način rukovođenja, broj službenika odnosno namještenika i uvjeti za obavljanje tih poslova, koje čine:

- Služba za privredu, finansije i inspeksijske poslove,
- Služba za imovinsko-pravne poslove, urbanizam, prostorno uređenje, geodetske poslove i katastar nekretnina,
- Služba za opštu upravu i društvene djelatnosti,
- Služba civilne zaštite,
- Kabinet načelnika.

Općina ima 14 mjesnih zajednica.

Na dan 31.12.2008. godine u općini Drvar bilo je zaposleno 49 uposlenih.

Sjedište općine Drvar nalazi se u ulici Titova br. 1 u Drvaru.

2 PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji općine Drvar za 2008. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je omogućiti revizoru izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje općine Drvar na dan 31.12.2008. godine, izvršenje Budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u junu 2008. godine.

Obzirom da se revizija obavlja prvi put ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2.1 Rezime

Izvršenom revizijom poslovanja općine Drvar za 2008. godinu konstatirani su određen propusti i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih date su sljedeće preporuke:

Donijeti Pravilnik o internoj kontroli u skladu sa članom 62. Zakona o budžetima u FBiH („Službene novine F BiH“ broj: 19/06) i sve pisane procedure u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika („Službene novine F BiH“ broj: 19/05) i osigurati dosljednu primjenu istih.

Poduzimati mjere za bolju naplatu neporeznih prihoda u skladu sa donesenim Budžetom ili vršiti realnije planiranje istih u Budžetu općine Drvar.

Da se tekuće i kapitalne potpore (grantovi) planiraju i evidentiraju u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u F BiH, u cilju istinitog i fer iskazivanja na pojedinim pozicijama, kako bi se osiguralo praćenje za određene namjene.

Obračun plaća evidentirati u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, u cilju istinitog i fer iskazivanja na pojedinim pozicijama.

Donijeti norme potrošnje za svako vozilo pojedinačno, Pravilnik o korištenju službenih automobila, Pravilnik o korištenju reprezentacije, kako bi bila uspostavljena kontrola nad istim.

Kod realizacije tekućih grantova mjesnim zajednicama obezbijediti izvještavanje u propisanim rokovima.

Izvršiti popis potraživanja na nivou Općine kako bi se moglo izvršiti usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem istih, a sve u cilju istinitog i fer iskazivanja u finansijskim izvještajima.

U cilju tačnog i fer iskazivanja ukupnih obaveza i postupanja u skladu sa zakonskim propisima, preporučujemo da se izvrši popis obaveza, kao i uplata obaveza u skladu sa Zakonom o porezima i doprinosima na plaće.

Preporučujemo rukovodstvu Općine da obezbijediti dokumentaciju kojom dokazuje vlasništvo (pravo raspolaganja), da svu svoju imovinu identifikuje, popiše, računovodstveno evidentira, izvrši procjenu i fer vrijednost u cilju istinitog i fer iskazivanja imovine u finansijskim izvještajima.

Redovan godišnji popis vršiti u skladu sa Uredbom o računovodstvu u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu u FBiH.

U cilju istinitog i fer iskazivanja pojedinih pozicija u finansijskim izvještajima preporučujemo da se evidentiranja poslovnih promjena kao i završna knjiženja vrše u skladu sa Uredbom o računovodstvu u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu u FBiH.

Poštivati odredbe Zakona o javnim nabavkama u potpunosti, kako bi sve izvršene nabavke bile izvršene u skladu sa Zakonom.

3 NALAZI I PREPORUKE

3.1 Sistem internih kontrola¹

Provedenom revizijom je izvršena procjena sistema internih kontrola kao procesa, koji je utemeljen i vođen od strane menadžmenta, a u cilju osiguranja razumnog uvjerenja vezano za efikasnost i uspješnost poslovanja, pouzdanost finansijskog izvještavanja, usklađenosti sa postojećim zakonima i propisima i zaštite imovine od neovlaštenog prisvajanja, korištenja ili otuđenja.

Menadžment je odgovoran za uspostavljanje sistema internih kontrola, a odgovornosti i ovlaštenja uposlenih općine Drvar, koja je na dan 31.12.2008. godine upošljavala 49 djelatnika sa utvrđenim opisom poslova, radnih zadataka, nadležnosti i datih ovlaštenja, koji čini temeljni polazni akt za uspostavu kvalitetnog sistema internih kontrola.

U Općini nisu doneseni svi akti u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika niti je donesen Pravilnik o internoj kontroli. Obzirom da nije donesen Pravilnik o internoj kontroli nisu definisani postupci procjene rizika, odnosno opći pregled podložnosti određene funkcije ili aktivnosti na greške, nepravilnosti, neovlaštenu upotrebu ili neodgovarajuće rezultate programa.

¹ Interne kontrole podrazumjevaju organizaciju, politike i procedure koje budžetski korisnici uvode da bi se osiguralo izvršavanje poslova koji su im zakonom i drugim propisima dati u nadležnost, da su resursi korišteni u skladu sa postavljenim ciljevima, da su programi i planovi za izvršavanje poslova zaštićeni od prevara, gubitaka i lošeg upravljanja, da su na raspolaganju pouzdane i blagovremene informacije koje se koriste pri izvještavanju, podršci i donošenju odluka. Isto tako putem interne kontrole omogućava se i otkrivanje greške ili prevare (Službene novine FBiH broj 19/2005)

Provedenom revizijom konstatirano je da nije uplaćivan porez u skladu sa zakonskim propisima na ugovore o djelu i privremene i povremene poslove (tačka 3.4.2. Izvještaja), nisu donesene norme potrošnje goriva za službene automobile (tačka 3.4.3. Izvještaja), mjesne zajednice nisu sačinile izvještaje o radu (tačka 3.4.4. Izvještaja), potraživanja nisu popisana (tačka 3.5. Izvještaja), nisu plaćani porezi i doprinosi na isplaćene plaće u skladu sa Zakonom o plaćama (tačka 3.6. Izvještaja), nije izvršen popis i sačinjen Eleborat o popisu niti je izvršeno pravilno evidentiranje stalnih sredstava, kao i usklađivanje sredstava i izvora (tačka 3.7. Izvještaja), nisu izvršena zaključna knjiženja niti je iskazan finansijski rezultat u finansijskim izvještajima (tačka 3.8. Izvještaja), nisu dosljedno poštivane odredbe Zakona o javnim nabavkama (tačka 3.9. Izvještaja). Na osnovu navedenog možemo zaključiti da je neophodno da općina Drvar treba da uspostavi sistem internih kontrola, praćenje (monitoring) sistema internih kontrola radi izmjena, prilagođavanja ili unapređenja samog sistema, a koje će biti ugrađeno u redovno odvijanje poslovnih aktivnosti i definisano Pravilnikom o internoj kontroli.

Donijeti Pravilnik o internoj kontroli u skladu sa članom 62. Zakona o budžetima u FBiH („Službene novine F BiH“ broj: 19/06) i sve pisane procedure u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika („Službene novine F BiH“ broj: 19/05) i osigurati dosljednu primjenu istih.

3.2 Budžet za 2008. godinu

Općinsko vijeće je dana 28.12.2007. godine u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, na prijedlog općinskog Načelnika donijelo Budžet za 2008. godinu i projekciju Budžeta (DOB) za 2009. i 2010. godinu. Budžetom su planirani uravnoteženi prihodi i rashodi u iznosu 2.753.165 KM. Na prijedlog općinskog Načelnika, Općinsko vijeće je donijelo i rebalans Budžeta 30.12.2008. godine također sa uravnoteženim prihodima i rashodima u iznosu od 3.267.835 KM. Osnovni razlog za izmjenu Budžeta su bile uvećane tekuće potpore u dijelu potpora od Federacije. U Općini se prati izvršenje Budžeta, kako nebi dolazilo do prekoračenja.

U finansijskim izvještajima iskazani su ukupni prihodi i primici za 2008. godinu u iznosu od 3.115.911 KM, što je u odnosu na planirane u iznosu od 3.259.835 KM manje za 143.924 KM i predstavlja ostvarenje 95,58%. Ostvareni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 2.929.486 KM, što je u odnosu na planirane u iznosu od 3.247.835 KM manje za 318.349 KM i predstavlja ostvarenje 90,19%. Finansijski izvještaji su izrađeni i isti su dostavljeni Ministarstvu finansija Hercegbosanske županije, ali nisu dostavljeni Agenciji za finansijske, informatičke i posredničke usluge. Izvještaj o izvršenju Budžeta za 2008. godinu dostavljen je Općinskom vijeću na razmatranje i donošenje i isto ga je usvojilo u propisanom roku.

3.3 Prihodi

3.3.1 Porezni prihodi

Ukupni ostvareni porezni prihodi iznosili su 1.398.226 KM i veći su u odnosu na planirane koji su iznosili 1.377.800 KM za 20.426 KM ili 1,48%, a usaglašeni su sa iznosom poreznih prihoda koje je Ministarstvo finansija Hercegbosanske županije rasporedilo Općini za period 04.01.2008. godine do 31.12.2008. godine.

3.3.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi su ostvareni u ukupnom iznosu od 427.399 KM, što je manje u odnosu na plan, koji je iznosio 519.155 KM za 91.756 KM i predstavlja ostvarenje 82,32%. Sastoje se od:

- Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika ostvareni su u iznosu od 50.928 KM, a sastoje se od prihoda od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija u iznosu od 44.892 KM (prihodi od zemljišne rente 18.511 KM na osnovu rješenja, prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora 28.381 KM na osnovu ugovora) i ostalih prihoda od imovine 6.036 KM (prihodi od kamata za depozite u banci).
- Prihodi od naknada i taksi i pružanja javnih usluga u iznosu od 361.249 KM, ostvarene na osnovu odluka Općinskog vijeća, a najznačajniji se odnose na: administrativne takse 92.003 KM,

komunalne takse 24.901 KM, ostale budžetske naknade 51.910 KM (naknada za uređenje zemljišta) i posebne naknade i takse 192.436 KM (najznačajnije se odnose na naknade za korištenje šuma 165.484 KM, naknada za upotrebu cesta 26.951 KM).

- Prihodi od novčanih kazni u iznosu od 15.222 KM.

Za nenaplaćena potraživanja u Općini se pokreću postupci putem općinskog Pravobranilaštva, koje je podnijelo izvještaj o radu Općinskom vijeću, ali kako se vidi iz ostvarenja nadzor nad ostvarenjem neporeznih prihoda nije dostatan.

Poduzimati mjere za bolju naplatu neporeznih prihoda u skladu sa donesenim Budžetom ili vršiti realnije planiranje istih u Budžetu općine Drvar.

3.3.3 Tekuće potpore (grantovi)

Tekuće potpore (grantovi) ostvareni su u iznosu od 1.290.285 KM i manji su u odnosu na planirane koji su iznosili 1.362.880 KM za 72.595 KM, što predstavlja ostvarenje 94,67%. Isti se odnose na primljene grantove od Federacije 1.094.000 KM za izgradnju Radničkog doma u Drvaru, primljene grantove od kantona 53.465 KM, ostali grantovi se odnose na sporazum između općine Drvar, SDC Švicarska i Udruženje Una-Sana za zaštitu sliva rijeke Une 119.651 KM.

Mišljenja smo da je Općina tekuće potpore od Federacije trebala evidentirati na primicima za kapitalna ulaganja obzirom da je znala da se radi o potporama za kapitalna ulaganja.

Da se tekuće i kapitalne potpore (grantovi) planiraju i evidentiraju u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u F BiH, u cilju istinitog i fer iskazivanja na pojedinim pozicijama, kako bi se osiguralo praćenje za određene namjene.

3.4 Tekući rashodi

Ukupni tekući rashodi u 2008. godini iznosili su 1.844.861 KM, što je u odnosu na Budžetom planirana sredstva u iznosu od 2.068.335 KM manje za 223.474 KM i predstavlja ostvarenje 89,19%. U okviru tekućih rashoda bruto plaće, naknade i doprinosi poslodavca iznosili su 1.051.064 KM, izdaci za materijal i usluge 341.240 KM, tekući grantovi 452.556 KM.

3.4.1 Bruto plaće i naknade

Bruto plaće i naknade iznose 621.476 KM, što je u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 700.000 KM manje za 78.524 KM, što predstavlja ostvarenje 88,78%. Provedenom revizijom smo utvrdili slijedeće. Obračun i isplata plaća vršena je na osnovu Pravilnika o plaćama i naknadama plaća državnih službenika i namještenika u jedinstvenom općinskom organu uprave i posebnih službi i drugim organima Općine i Odluke Općinskog vijeća sa utvrđenim platnim razredima i koeficijentima za plaće rukovodećih i ostalih državnih službenika i namještenika.

Općinski Načelnik je Zaključkom o osnovici za plaću odredio osnovicu od 01.08.2008. godine u visini od 100 KM. Provedenom revizijom, metodom uzorka, utvrdili smo da su izdata rješenja svakom uposleniku. Obračunata plaća za mjesec decembar nije ukalkulisana, tako da su troškovi za plaće manje iskazani za 66.300 KM, što utiče na iskazivanje finansijskog rezultata. Isto tako smo utvrdili da obračun i uplate poreza i doprinosa na plaće, nisu vršene u skladu sa Zakonom o porezima i doprinosima na plaću, što smo detaljnije objasnili u poglavlju obaveze.

Obračun plaća evidentirati u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, u cilju istinitog i fer iskazivanja na pojedinim pozicijama.

3.4.2 Naknade troškova zaposlenih

Naknade troškova zaposlenih planirane su u iznosu 349.000 KM, a izvršene su u iznosu od 362.630 KM, što je više u odnosu na plan za 13.630 KM ili 3,90%. Provedenom revizijom naknada troškova zaposlenih (regres za godišnji odmor, jubilarne nagrade, pomoć u slučaju smrti, naknada za skupštinske zastupnike, topli obrok) nismo utvrdili nepravilnosti. Za naknade po ugovoru o djelu i privremene i povremene poslove utvrdili smo da na isplate nisu obračunavani i plaćani pripadajući porezi. Naknade za rad

po ugovorima o djelu realizirani su u iznosu od 60.247 KM i nije vršeno izvještavanje po izvršenim poslovima, naknade za privremene i povremene poslove realizirane su u iznosu od 19.305 KM za koje je vršeno izvještavanje.

Da se uplaćuju pripadajući porezi na isplate po ugovoru o djelu i isplate za privremene i povremene poslove u skladu sa zakonskim propisima, kao i da se vrši izvještavanje po obavljenim poslovima za sklopljene ugovore o djelu.

3.4.3 Izdaci za materijal i usluge

Ukupni izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 341.240 KM, što je u odnosu na plan od 395.000 KM manje za 53.760 KM i predstavlja ostvarenje 86,38%. Provedenom revizijom nabavke materijala, održavanja zgrada i opreme obradili smo u poglavlju javne nabavke, a ovdje ukazujemo na izdatke za gorivo za prevoz 19.550 KM, reprezentaciju 20.370 KM, norme potrošnje goriva, pravilnik o korištenju službenih vozila. Za ove izdatke u Općini nisu donijeti pravilnici ili uspostavljen drugi nadzor nad korištenjem.

Donijeti norme potrošnje za svako vozilo pojedinačno, Pravilnik o korištenju službenih automobila, Pravilnik o korištenju reprezentacije, kako bi bila uspostavljena kontrola nad istim.

3.4.4 Tekući grantovi

Na poziciji tekućih grantova iskazan je ukupan iznos od 452.556 KM, što je u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 544.335 KM manje za 91.779 KM i predstavlja ostvarenje 83,13%. Navedeni tekući grantovi odnose se na:

Grantovi drugim nivoima vlasti u iznosu od 355.269 KM, što je u odnosu na planirane, koji su iznosili 448.135 KM manje za 92.866 KM i predstavlja ostvarenje 79,27%. Najveći iznosi odnose se na:

- grant mjesnim zajednicama 108.945 KM (izvještaji su u periodu revizije još bili u fazi izrade po izvaji odgovornih osoba i nisu nam dostavljeni, ali smo se uvjerali da postoje doneseni kriteriji za raspodjelu i isti su nam prezentirani),
- transfer za kulturu KUD Drvar 11.000 KM,
- transfer za sport 12.810 KM,
- transfer obrazovnim institucijama 131.546 KM (prevoz đaka),
- obilježavanje kulturno historijskih manifestacija 12.167 KM,
- Radio stanica Drvar 30.000 KM,
- Općinsko javno pravobraniteljstvo 45.800 KM.

Za navedene grantove, osim za mjesne zajednice, vršeno je izvještavanje o utrošku sredstava, a realizacija je vršena u skladu sa kriterijima.

Grantovi pojedincima u iznosu od 48.584 KM i manji su u odnosu na planirane koji su iznosili 55.000 KM za 6.416 KM, što predstavlja ostvarenje 88,33%, a odnosi se na beneficiju za socijalnu zaštitu Centru za socijalni rad.

Grantovi neprofitnim organizacijama u iznosu od 48.703 KM veći su od planiranih u iznosu od 41.200 KM za 7.503 KM, što predstavlja ostvarenje 118,21 %. Najveći iznosi se odnose na:

- druga udruženja građana 13.635 KM (po odluci Načelnika),
- troškovi izbora 27.720 KM,
- lokalna akciona grupa (udruživanje sa susjednim općinama 7.147 KM).

Kod realizacije tekućih grantova mjesnim zajednicama obezbijediti izvještavanje u propisanim rokovima.

3.5 Potraživanja

Na poziciji potraživanja iskazana su kratkoročna potraživanja u iznosu od 24.017 KM koja se odnose na isporučene usluge i robe u iznosu od 24.017 KM (22.554 KM za komunalne naknade, 1.463 KM za akontacije za službeni put).

Odgovorni u Općini su u tekućem periodu poduzimali mjere naplate potraživanja utuživanjem te stoga ne postoje problemi u naplati potraživanja, a sačinjen je Izvještaj o radu općinskog pravobranilaštva za 2008. godinu. Sva potraživanja su iskazana u glavnoj knjizi.

Komisija za popis nije izvršila popis potraživanja, tako da ne možemo potvrditi iskazani iznos potraživanja.

Izvršiti popis potraživanja na nivou Općine kako bi se moglo izvršiti usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem istih, a sve u cilju istinitog i fer iskaivanja u finansijskim izvještajima.

3.6 Obaveze i razgraničenja

Na poziciji obaveza iskazan je ukupan iznos 617.599 KM. Provedenom revizijom utvrdili smo da pored redovnih obaveza iz tekućeg perioda postoje obaveze iz prethodnog perioda, a najveći iznosi navedenih obaveza se odnose na:

- Kratkoročne tekuće obaveze 321.041 KM (redovne obaveze prema dobavljačima).
- Porezi na plaće 41.515 KM (Obračunavaju se, ali se ne plaćaju).
- Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje 16.693 KM (Plaćaju se od januara 2005. godine i navedeni iznos se odnosi na obračunatu plaću za novembar 2008. godine, a za decembar plaća nije obračunata niti ukalkulisana. Za period prije 2005. godine ovaj doprinos nije obračunavan i uplaćivan, a prilikom penzionisanja pojedinih uposlenih isti se obračunava i uplaćuje).
- Doprinos za zdravstveno osiguranje iz plaća 91.299 KM (Sačinjen je Sporazum 21.07.2008. godine o obročnoj uplati sa Zavodom za zdravstveno osiguranje Hercegbosanskog kantona Livno).
- Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti iz plaća 23.774 KM (Obračunava se, ali se ne plaća).
- Doprinos za zdravstveno osiguranje na plaće 40.867 KM (Sačinjen je Sporazum 21.07.2008. godine o obročnoj uplati sa Zavodom za zdravstveno osiguranje Hercegbosanskog kantona Livno).
- Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti na plaće 7.456 KM (obračunava se, ali se ne plaća).
- Obaveze za plaće po obustavi 10% 54.964 KM (Uposleni su tužili upravu iz razloga što je donijet akt o umanjenju plaće svim uposlenim u visini 10% od plaće zbog nedovoljnog punjenja Budžeta. Uposleni su dobili ovaj spor i Općina po Presudi vraća ova sredstva uposlenim).

Mišljenja smo da postojanje značajnih obaveza iz prethodnog perioda može imati uticaja na finansijske izvještaje. Komisija za popis nije izvršila popis obaveza, tako da ne možemo potvrditi iznos istih.

U cilju tačnog i fer iskazivanja ukupnih obaveza i postupanja u skladu sa zakonskim propisima, preporučujemo da se izvrši popis obaveza, kao i uplata obaveza u skladu sa Zakonom o porezima i doprinosima na plaće.

3.7 Stalna sredstva

Na dan 31.12.2008. godine stalna sredstva nisu ispravno iskazana. Popis stalnih sredstava (količinski sa procjenom vrijednosti) nikada nije urađen. Nabavke koje su izvršene u 2008. godini nisu evidentirane na stalnim sredstvima, a kako se vidi iz knjigovodstvenih evidencija (ukupne nabavne vrijednosti) ni u prethodnim godinama takva knjiženja nisu vršena osim nekih manjih iznosa. Ukupni kapitalni izdaci u 2008. godini su iznosili 1.084.625 KM i manji su od planiranih koji su iznosili 1.179.500 KM za 94.875 KM, što predstavlja ostvarenje 91,95%. U ukupnim kapitalnim izdacima sadržani su:

- Nabavka opreme 17.706 KM (kompjuterska oprema 3.945 KM, ostale uredske mašine 1.418 KM, prevozna oprema 12.342 KM), nabavka ostalih stalnih sredstava 164.854 KM (učesće u projektima). Ove nabavke nisu knjižene na stalnim sredstvima.
- Rekonstrukcija i investiciono održavanje 902.065 KM (komunalna infrastruktura 152.201 KM, gradsko groblje 29.241 KM, projekat UNA-SANA 55.401 KM, rekonstrukcija zgrade-RADNIČKI DOM 424.943 KM, SPOMEN MUZEJ 97.153 KM, elektrifikacija 133.780 KM). Izdaci za rekonstrukciju i održavanje iako spadaju u kapitalna ulaganja u lokalne infrastrukturne objekte nisu evidentirani na sredstvima i izvorima zbog čega ne možemo potvrditi iskazano stanje sredstava i izvora.

Preporučujemo rukovodstvu Općine da obezbijediti dokumentaciju kojom dokazuje vlasništvo (pravo raspolaganja), da svu svoju imovinu identifikuje, popiše, računovodstveno evidentira, izvrši procjenu i fer vrijednost u cilju istinitog i fer iskazivanja imovine u finansijskim izvještajima.

Redovan godišnji popis vršiti u skladu sa Uredbom o računovodstvu u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu u FBiH.

3.8 Finansijski rezultat

Provedenom revizijom utvrdili smo da Općina Drvar u finansijskim izvještajima nije iskazala višak prihoda nad rashodima niti višak rashoda na приходima. Završna knjiženja u knjigovodstvu nisu izvršena, zbog čega i nije iskazan suficit ili deficit. Za navedeno navodimo primjer tekućih potpora koje su primljene i evidentirane kao prihod Općine u iznosu od 1.290.285 KM, a u izvršenju kapitalni izdaci u iznosu od 1.084.625 KM nije evidentirano kao umanjenje pozicije neraspoređenog viška prihoda na rashodima, a isto je u finansijskom izvještaju o izvršenju budžeta iskazano na ukupnim rashodima i izdacima.

U cilju istinitog i fer iskazivanja pojedinih pozicija u finansijskim izvještajima preporučujemo da se evidentiranja poslovnih promjena kao i završna knjiženja vrše u skladu sa Uredbom o računovodstvu u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu u FBiH.

3.9 Javne nabavke

Sistemom uzorka smo izvršili uvid u javne nabavke koje su izvršene u 2008. godini. Pregledan je značajan uzorak izvršenih nabavki, a posebno kod rekonstrukcije i održavanja.

Kod pregledanih postupaka nabavki koji su provedeni utvrdili smo određene nedostatke: nisu donošene odluke o pokretanju postupka nabavki, nisu donošene odluke o odabiru ponuđača, nisu slane obavijesti Agenciji za nabavke o izvršenom odabiru.

U toku revizije smo utvrdili da za pojedine nabavke uopšte nije vršen odabir ponuđača: zimsko održavanje puteva, prevoz đaka, održavanje automobila, nabavka goriva, održavanje zgrada. Kod nabavki za prevoz đaka je sklopljen ugovor sa ponuđačem iz prethodnog perioda iako nije proveden postupak, a za ostale su isplate vršene na osnovu faktura bez sklopljenog ugovora.

Poštivati odredbe Zakona o javnim nabavkama u potpunosti, kako bi sve izvršene nabavke bile izvršene u skladu sa Zakonom.

4 KOMENTAR

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja Općine Drvar za 2008. godinu, Općina se očitovala dopisom br 02-05-3248/09 od 11.08. 2009. godine. U dostavljenom očitovanju je navedeno da nemaju primjedbe na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2008. godinu i da će po datim preporukama poduzeti aktivnosti, te ovaj izvještaj predstavlja konačan Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja za 2008. godinu Općine Drvar.

**Direktor
Sektora za finansijsku reviziju**

Anica Pudar, dipl.oec.

Vođa Tima

Fuad Velić, viši revizor, dipl.ecc.

Član Tima

Sabina Avdić, revizor, dipl.ecc.

Prilog br. 1.
Izvršenje budžeta općine Drvar na dan 31.12.2008. godine

u KM

R.br.	Pozicija	Plan 2008	Povećanje/ smanjenje plana za 2008.g.	Rebalans 2008	Izvršenje plana za 2008. godinu	Razlika (6-5)	Indeks (6/5 x 100)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Prihodi i primici	2.753.165	514.670	3.259.835	3.115.911	-143.924	95,58
1.	Prihodi od poreza	1.255.565	122.235	1.377.800	1.398.226	20.426	101,48
2.	Neporezni prihodi	742.100	-214.945	519.155	427.399	-91.756	82,32
3.	Kapitalni primici						
4.	Potpore (grantovi)	755.500	607.380	1.362.880	1.290.285	-72.595	94,67
5.	Primljene otplate						
II	Tekući rashodi			2.068.335	1.844.861	-223.474	89,19
5.	Plaće i naknade	1.008.800	40.200	1.049.000	984.105	-64.895	93,81
6.	Doprinosi poslodavca	82.000	-2.000	80.000	66.959	-13.041	83,69
7.	Putni troškovi	20.000	0	20.000	19.786	-214	98,92
8.	Izdaci za energiju	45.000	27.000	72.000	48.798	-23.202	67,77
9.	Izdaci za komunalne usluge	60.000	23.000	83.000	75.495	-7.505	90,95
10.	Nabavka materijala	40.000	-12.000	28.000	23.553	-4.447	84,11
11.	Izdaci za usl. prevoza i gorivo	45.000	-10.000	35.000	34.015	-985	97,18
12.	Unajmljivanje imovine	0	2.000	2.000	1.890	-110	94,50
13.	Izdaci za tekuće održavanje	100.000	-58.000	42.000	37.698	-4.302	89,75
14.	Bankarske usluge	20.000	-12.000	8.000	8.554	554	106,91
15.	Ugovorene usluge	45.000	60.000	105.000	91.452	-13.548	87,09
16.	Tekući grantovi	547.500	-3.165	544.335	452.556	-91.779	83,13
III	Kapitalni izdaci	707.865	471.635	1.179.500	1.084.625	-94.875	91,95
17.	Nabavka stalnih sredstava	707.865	471.635	1.179.500	1.084.625	-94.875	91,95
18.	Kapitalni grantovi						
IV	Ostale otplate						
V	UKUPNO RASHODI I IZDACI	2.753.165	494.670	3.247.835	2.929.486	-319.349	90,19
	Broj zaposlenih	49			49		